

katoties apkārt, nerunājot

FOTO - KRISTAPS KALNS, DIENAS MEDIJI

speciālistus. Šobrīd attīstām studiju centrus visās trijās universitāšu slimnīcās Rīgā. Savus pašu pelnītos līdzekļus esam investējuši arī zinātnē, tas viena gada laikā ļāvis dubultot mūsu pētniecības rezultātus.

Mēs jau tagad esam pasaulē augstskolu QS reitingā starp 800. un 1000. pozīciju. Ko mēs sagaidām? Mēs gaidām lielāku valsts atbalstu pētniecībai un augstākajai izglītībai.

Valsts finansālais atbalsts ir kritiski zems. Piemēram, Somija pēc Otrā pasaules kara nolēma lielāko daļu no iekšzemes kopprodukta (IKP) ieguldīt izglītībā. Pašlaik Somija iet uz to, ka augstākajai izglītībai tiks novirzīti apmēram 4% no IKP, savukārt Latvijā augstākajai izglītībai ir 0,5% no IKP. Runājot par RSU, minētajiem 20% ārvalstu viespasniedzēju atalgojumu maksājam tikai no pašu pelnītajiem līdzekļiem – valsts mums faktiski nepalīdz to nodrošināt, lai gan pieprasa augsta līmeņa rezultātus.

Jā, esam noraižējušies, ka varam nonākt kādas citas lielākas augstskolas pakļautībā. Konceptijā iekļauts ar augstskolām neapspriests punkts, kas paredz – ja pārvaldības padome uzskata, ka tas varē-

Aigars Pētersons

- Habilitētais medicīnas doktors
- Rīgas Stradiņa universitātes rektors kopš 2018. gada
- LZA korespondētājloceklis kopš 2017. gada
- Profesors RSU Medicīnas fakultātes Bērnu ķirurģijas katedrā kopš 1999. gada
- Sešus gadus bijis VSIA BKUS valdes loceklis
- Astoņus gadus bijis Rīgas domes deputāts
- Deviņus gadus bijis RSU Doktorantūras nodaļas dekāns
- 16 gadu bijis RSU Bērnu ķirurģijas katedras vadītājs

tu paaugstināt augstskolu starptautisko konkurētspēju, tad iespējama institucionāla apvienošana, kas var tikt īstenota, vai nu vienai vai vairākām institūcijām pievienojoties kādai institūcijai, vai kā divu vai vairāku institūciju saplūšana, izveidojot jaunu institūciju. Būtībā tas nozīmē, ka satiekas divas pārvaldības padomes un nākamajā pirmdienā pēc brīvdienām paziņo: mēs sarunājam ar otras augstskolas pārvaldības padomi, ka, lai uzlabotu jūsu konkurētspēju, pēc gada būsiet tādas un tādas universitātes sastāvā. Sapro-tiet, nav deviņdesmitie gadi, kad šādā veidā notika privatizācija, kad šādā veidā varēja risināt augstākās izglītības jautājumus, – augstskolu autonomija tomēr ir daudzu gadu simtu laikā Eiropā un visā pasaulē izauklēts process, un nevienam politiķim nav tiesību to likvidēt, pārsvītrot, ieliekot padomēs savus cilvēkus, kuri likvidēs stratēģijas virzienus, koriģēs studiju programmas, koriģēs finanšu sadalījumu, nebūdami pat amatpersonas, nepastāvot pat normālam kontroles mehānismam un sadarbības modelim starp augstskolu un pārvaldības padomi.

Kurai augstskolai varētu pievienot RSU?

Tik lielu kā mēs var pievienot tikai vai nu Rīgas Tehniskajai universitātei, vai Latvijas Universitātei. Es nezinu, vai tas ir nejausi vai speciāli, bet augstskolu vidū izplatījusies informācija, ka mēs it kā

«Padomi neuztveram kā apdraudējumu, bet tomēr redzam iespēju sekmīgi strādāt arī esošās pārvaldības struktūras ietvaros.»

Aigars Pētersons

Kā vērtējama ideja augstskolu virsvadībai veidot padomes?

LINARDS MUCIŅŠ

ZVĒRINĀTS ADVOKĀTS

Valsts var tieši vadīt drošību, kārtību, aizsardzību. Taču valsts tieši nevar radīt mākslu, zinātni, kultūru un izglītību, var tikai šīs sfēras veicināt, atbalstīt. Jo radošie elementi

atšķirībā no pirmās kategorijas šeit pamatā ietilpst individuā. Līdz ar to attīstību šajās jomās nosaka atsevišķi šo jomu pārstāvji. Hierarhiska pārvalde pār mākslu, zinātni, kultūru un izglītību parasti pasaulē netiek veidota un nedarbojas. Tas, par ko mēs ilgi cinījāmies, – augstskolām tika piešķirts atvasinātas publisko tiesību juridiskas personas statuss. Tāpat tās jau kādus astoņus gadus nav vairs ministrijām pakļautas iestādes. Līdz ar to tās nevar no augšas pārvaldīt. Diemžēl ir vērojama vēlme atgriezties pie kaut kādas komunistiskas, totalitāras pieejas augstskolu pārvaldībā.

Manā skatījumā padomes ierobežo demokrātiju, jo pār pašvaldībām, kas ir līdzīgi neatkarīgas, ministrs Pūce taču nevar iecelt kaut kādas padomes no malas, pār advokātu kolēģiju, kurā es esmu loceklis, taču tieslietu ministrs neiecels padomi. Bet nez kāpēc augstskolu gadījumā tiekšanās uz to ir.

Jā, citur, tostarp Vācijā, tādas padomes tiek veidotas. Taču tur visi pasniedzēji ir civiliedzīvotāji ar lielām garantijām un visu augstāko izglītību finansē valsts. Pie mums tā nav. Turklāt Vācijā visi padomes lēmumi tiek apstiprināti augstskolas senātē.

esam noskatīti pievienošanai Rīgas Tehniskajai universitātei. Protams, mēs nevaram šo informāciju pārbaudīt, bet šī informācija nāk no vairākām iestādēm. Esam satraukti. Satraukti ir mūsu docētāji, satraukti ir mūsu studenti. Par to liecina lūgums IZM kaut nedaudz pagarināt laiku, lai mēs varētu iepazīties arī ar konceptuālā ziņojuma otro versiju, kas tikai nupat parādījās, izdiskutēt kopā ar ministriju, izdiskutēt savā starpā un senatoru vidū. Tikai diskusijās, tikai sarunās mēs varam panākt labu rezultātu. Šobrīd uzskatām, ka šis konceptuālais ziņojums ir radīts steigā, nav kvalitatīvs, tas neatbilst uz ļoti daudziem būtiskiem jautājumiem – mums ir vairāk nekā 60 kritisku piezīmju par šo ziņojumu. Mums jau ir bēdīga pieredze – diemžēl arī pirmajā reizē netika ņemti vērā mūsu priekšlikumi, IZM deva gala termiņu 18. decembrī, līdz kuram bija jāiesūta rakstiski priekšlikumi, bet jau 17. decembrī ziņojums tika nosū-

tīts valdībai izvērtēšanai, nesagaidot mūsu priekšlikumus. Ļoti cerējām, ka vismaz otro ziņojuma versiju mums ļaus kopīgi apspriest. Un ne tikai mēs – arī Rektoru padome, Latvijas Universitāšu asociācija, Latvijas Studentu apvienība, vēl citi – kopā sešas lielas, augstāko izglītību un zinātni ievērojamā skaitā pārstāvošas organizācijas. Mēs visi kopā oficiāli lūdzām, lai ministrija dod papildu laiku, lai varētu izlasīt, lai varētu izrunāt un iesūtīt priekšlikumus, bet atbildes nav. Medijos tiek virzīts uzskats, ka viss vēl ir priekšā, ka nav svarīgi, kādā kvalitātē ir šis konceptuālais ziņojums, jo visas diskusijas būšot Saeimā. Neraugoties uz iebildēm, plānots, ka 11. februārī šis ziņojums tiks izskatīts valdībā. Rodas bažas par to, cik politizēts ir šis process un vai šis nebūs atkal viens lauks, kurā politiķi vēlēšies ietekmēt resursu pārdali, augstskolu piepildu apvienošanu un pievienošanu, pētniecības nau-das sadali un citus ļoti nozī-

mīgus augstākās izglītības un zinātnes jautājumus.

Ir aktualizējies arī augstskolu tipoloģijas jautājums – kuras drīkst saukt, teiksim, par universitātēm, kuras ne.

Būtībā arī te ir sākts no otra gala. Tipoloģija ir sekundāra. Vajadzēja definēt prasības, tad dot konkrētu laiku – trīs gadus, piecus gadus –, kad katra augstskola varētu kvalificēties tam līmenim, kādu pati vēlas, nevis kā tagad, kad uzreiz pasaka, ka Liepājā, Daugavpilī vairs nebūs universitātes, tāpat kā mākslas augstskolām būs zemāks statuss. Tas rada nozarē pretestību, un tas nav saprotams studentiem.

Vēl viens jautājums, kas mūs ļoti uztrauc, – studentu pārstāvniecība. Visi pašreizējie likumi paredz, ka studentiem ir 20% balsu gan fakultāšu domēs, gan Senātē. Es domāju, ka arī pārvaldības padomē ir jābūt studentu pārstāvniecībai. Jo reformai jādod labums studentiem, faktiski students ir visu procesu centrā, mēs esam tikai tadēļ, lai studenti saņemtu ļoti kvalitatīvu izglītību.

Politikā jūs nedzird vai negrib dzirdēt, kad jūs šo stāstāt, argumentējot, ka reforma ir jātaisa citādi?

Es domāju, ka politiķi mūs dzird. Arī politiķi saprot, ka sistēmai ir jāmainās, lai mēs būtu augstākās vietās starptautiskajos augstskolu reitingos, lai studenti būtu vairāk apmierināti, lai būtu vēl plašāka internacionalizācija, mobilitāte, pētniecība. Taču mūs nedzird IZM, kura šobrīd ir tādā, varētu teikt, galopā skrējienā, neskatoties apkārt, nerunājot ar partneriem.

Domāju, mēs nonāksim pie tā, ka katrai universitātei būs savs likums. Tāpat kā ir

likums par Latvijas Nacionālo bibliotēku, ir jābūt atsevišķam likumam par Latvijas Universitāti, likumam par Rīgas Stradiņa universitāti utt. Tajos jāparedz, ka arī pati augstskola var ieteikt dažādas pārvaldības modeļa nianšes, piemēram, cik liela būs pārvaldības padome, kuras jomas ekspertiem tur jāpiedalās utt. Nedrīkst paze-mināt augstākās izglītības, kā arī augstskolu prestižu. Nevar visām augstskolām piemērot vienādus pārmaiņu principus. Nevar savā starpā salīdzināt tādas augstskolas, kuras fokusējas uz studentiem no bijušajām NVS valstīm, ar augstskolu, kurā vairāk nekā 80% studentu ir no Vācijas, Skandināvijas, Itālijas, Spānijas, Izraēlas, ASV, Kanādas un kurā konkurss ārvalstniekiem ir divi trīs uz vienu studiju vietu.

Lai reforma būtu veiksmīga, nepieciešams korekts augstskolu novērtējums, nevis politiku ambīcijas un viņu vienošanās neformālā gaisotnē. Es domāju, ka vajag vairāk atklātības, vairāk diskusiju, vairāk pārliecināšanas ar faktiem, nevis augstākās izglītības un universitāšu prestiža graušanu. Jāņem taču vērā, ka mūsu kolēģi vēstniecībās ļoti rūpīgi analizē to, kas parādās Latvijas medijos un publikācijās telpā, vēstniekiem tiek sagatavoti ziņojumi, tos nosūta uz viņu mītnes zemēm. Mūsu sadarbības partneri Vācijā, Zviedrijā, Somijā, Norvēģijā, Itālijā, Spānijā, Izraēlā, ASV ir pamanījuši un novērtējuši, ka mūsu augstskola ir veiksmes stāsts. Turklāt saskaņā ar ekonomistu aprēķiniem RSU pēdējo desmit gadu laikā Latvijas tautsaimniecībā ieguldījusi 680 miljonu eiro. Nebūtu pareizi to pārtraukt.●

OZOLNIEKU NOVADA PAŠVALDĪBA

INFORMĒ,

KA UZSĀKTA OZOLNIEKU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA 3. REDAKCIJAS PUBLISKĀ APSPIEŠANA.

Ozolnieku novada dome 2020. gada 23. janvārī pieņēma lēmumu nodot publiskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai Ozolnieku novada teritorijas plānojuma 3. redakciju un Ozolnieku novada teritorijas plānojuma stratēģiskās ietekmes uz vidi pārskatu.

Publiskās apspriešanas termiņš tiek noteikts četras nedēļas no 2020. gada 4. februāra līdz 2020. gada 3. martam.

3. redakcijas publiskās apspriešanas sapulce notiks 2020. gada 11. februārī plkst. 17.00 Ozolnieku novada domes sēžu zālē, Stadiona ielā 10, Ozolniekos, Ozolnieku novadā.

Iepazīties ar dokumentu 3.redakcijas materiāliem iespējams pašvaldībā Stadiona ielā 10, Ozolniekos, pie Attīstības un projektu daļas vadītājas Ineses Baumanes, tālr. 26516231, vai rakstot uz elektroniskā pasta adresēm: ozolnieki@ozolnieki.lv, inese.baumane@ozolnieki.lv.

Akciju sabiedrība "Sadales tīkls"
Šmerļa iela 1, Rīga, Latvija LV-1160

IZSLUDINA ATKLĀTU KONKURSU “Speciālās tehnikas rezerves daļu un remonta pakalpojumu iegāde” (ID Nr. IPR-61751)

Piedāvājumu iesniegšanas termiņš – līdz 2020. gada 12. marta plkst.11.00.

Piedāvājumu iesniegšanas vieta – Elektronisko iepirkumu sistēma www.eis.gov.lv.

Informācija par atklātu konkursu – AS “Sadales tīkls” mājaslapā, Elektronisko iepirkumu sistēmā un www.iub.gov.lv.

Nolikumu var saņemt – <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/32940>.

Kontaktpersona – Iepirkumu daļas projektu vadītājs Mārtiņš Leimanis, tālr. +371 67728056, e-pasts: martins.leimanis@latvenergo.lv.